

NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG JÁRMŰVIZSGÁZTATÁS

Amit jó tudni a műszaki vizsgáról

SZÜKSÉGES ELLENŐRZÉS VAGY FELESLEGES MACERA?

Az utóbbi hónapokban a szokottnál is jobban ráirányult a figyelem a közúti járművek időszakos műszaki megvizsgálására. A sajtó bemutatta, hogy a vizsgáloállomásokon növekedtek a várakozási idők, bosszús ügyfelek nyilatkoztak a riportereknek és a tévéhíradók lefagyott számítógépeket mutattak be. A napvilágra került esetek kapcsán nemcsak az ezekre vonatkozó tényeket derítettük fel, hanem jó alkalom kínálkozott körüljárni a hatósági műszaki vizsgálatokat.

Miért szükséges?

Minden országban van kijelölt szervezet a vizsgálatok elvégzésére, nálunk ez a 2007. év január 1-jétől – a korábbi közlekedési felügyelethez létrehozott – Nemzeti Közlekedési Hatóság feladata. Az Európai Unió kiemelt kérdésként kezeli a tehergépjárművek közúti műszaki ellenőrzését, és igen jelentős közlekedésbiztonságot növelő eszközként az erre vonatkozó 2003/30/EK számú irányelvnek kiadásával kívánt hozzájárulni a Fehér Könyvben meghatározott célok eléréséhez.

A jogszabályi alapok

Nemcsak az Európai Unió direktívái (jogalkotási irányelvei) adnak a számunkra útmutatókat, hanem az 1988. évi I. törvény, a Közlekedési Törvény

is, amely így intézkedik; „Az üzemeltető felelős azért, hogy a forgalomban tartott járműve a műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfeleljen. A járművek megfelelőségét a közlekedési hatóság időszakos vizsgálaton ellenőrzi.”

Egy törvénynek végrehajtási utasítása is kell legyen, ezt a szerepet tölti be az 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet, amely a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szól. Ez a jogszabály határozza meg a hatósági vizsgálatokat:

Típusvizsgálat ● Forgalomba helyezés előtti vizsgálat ● Időszakos vizsgálat ● Közúti műszaki vizsgálat ● Telephelyi műszaki vizsgálat ● Összeépítés, átalakítás utáni vizsgálat. Ezekről a vizsgálatokról részle-

tesen intézkedik a már többször módosított fenti rendelet. Egyebek mellett itt találjuk meg az Időszakos vizsgálat fejezetben, hogy megfelelő műszaki állapot regisztrálása esetén maximum milyen időpontig érvényesítheti a forgalmi engedélyt a vizsgabiztos.

Mihez képest?

Vagyis honnan tudja a vizsgabiztos, hogy megfelelt-e a vizsgált jármű a közúti forgalomra? Erre is van jogszabály. A 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet az, amely minden fontos, lényeges közúti jármű részegységre vonatkozóan megadja az előírásokat. Címe: „a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről”. Egyebek mellett itt találjuk meg a járművek méreteire, össztömegére, tengelyterhelésére vonatkozó adatokat, a világító- és jelzőberendezésekre, vonatásra, szennyezésre, fékekre, kerekekre, egyebekre vonatkozó előírásokat.

Az ideális az lenne, ha minden gépjármű-üzemeltető minden nap ezeknek az előírásoknak megfelelő járművel közlekedne, de ez csak álom. Az időszakos műszaki vizsgára egészen jól „összeállnak” a gépjárművek, de a két vizsga közötti közúti műszaki ellenőrzések tapasztalatai szerint a járművek 30-35%-a hibás fékberendezéssel vagy egyéb hibával közlekedik.

Felkészítjük a járművet

Az időszakos műszaki vizsgára felkészítéshez nyilván ismerni kell a „Műszaki KRESZ” vonatkozó előírásait, ami már egy fényszóró-beállításnál is fontos. Elengedhetetlen minden gépjárműnél a fékhatásmérés és a kipufogógáz-mérés, ame-

lyet ajánlatos még a vizsga előtt ellenőriztetni, szükség esetén beállíttatni.

De nemcsak a „guruló vagyont” kell felkészíteni, hanem ellenőrizni, rendezni kell a vizsgához szükséges írásbeli dokumentumokat is.

Ki végezheti?

Mármost az időszakos műszaki vizsgálatot. Elsősorban a Nemzeti Közlekedési Hatóság regionális igazgatóságai, másodrészt a vizsgálatokra vonatkozó személyi és tárgyi feltételeket teljesítő egyéb gépjármű-fenntartó szervezetek. Ezekre a vállalkozásokra idén nehéz időszakok vártak, mert május 1-jétől teljesíteniük kellett az úgynevezett integrált műszaki vizsga működtetésének feltételeit. Ez nem mindenkinek sikerült. Jelenleg 800 vizsgahely van az országban, de ez tovább fog bővülni. Az NKH pályázatot hirdetett további gépjárműfenntartó szervezetek bevonására, amelyre több száz ajánlat érkezett. Ez annyit jelenthet a gépjármű-üzemeltetők számára, hogy a hatóságnál fizetendő vizsgadíjat helyenként háromszorosan is meghaladó vizsgadíjak a túlkínálat miatt valószínűsíthetően csökkenni fognak.

Az NKH törekvése, hogy minél nagyobb arányban a piaci szereplőkre bízza, de folyamatosan ellenőrzi a járművek időszakos műszaki vizsgáztatását. E célból szándékoznak a lehető legtöbb vizsgahelyen legalább egy személyt vizsgabiztosi joggal megbízni, aki az NKH nevében felelősséggel minősíti a vizsgára állított járművet. Bár korábban az ilyen rendszerből (zárt technológiás vizsgáztatás) voltak visszaélések, ma már ez nem tehető meg, mert a vizsgáztatás napjainkra már manipulálhatatlan számítógépes rendszeren történik.

Az nyilvánvaló, hogy az NKH-n kívül vizsgahelyek nem minden jármű-kategóriát vizsgáztathatnak.

Vizsgára bocsátható

Időszakos műszaki vizsgálatra bocsátható az a jármű, amelynek ● van hatósági

Fékhatásmérés a vizsgabiztos

Görgős fékermérés

engedélye (forgalmi engedély) és hatósági jelzése (forgalmi rendszám) ● forgalmi engedély elvesztett, bevették vagy forgalmi rendszámra hiányzik, okmányirodai határozatot, igazolás, rendőrségi jegyzőkönyv szükséges ● a vizsgára felkészítették és (KRESZ) tartozékai megfelelő állapotban vannak.

A szükséges okmányok

● Forgalmi engedély okmányirodai határozat vagy igazolás ● Érvényes környezetvédelmi igazolólap (zöldkártya) ● A kötelező biztosítás meglétének igazolása ● Különleges felépítmény esetén a felépítményre vonatkozó iratok ● Egyéb olyan dokumentumok, amelyek a járműhöz tartozó berendezésekre vonatkoznak. Például sebességkorlátozóra, tachográfra vonatkozó irat.

Bejelentkezés a vizsgára

Ez történhet telefonon, írásban vagy személyesen. Telefonon csak időpont-egyeztetés történhet, a bejelentést nem követi írásos visszaigazolás, azért személyesen be kell ballagni a kijelölt vizsgaállomásra.

Írásos bejelentkezés esetén is be kell fáradni a vizsgaállomásra. Azt a gépjármű tulajdonosa, illetve üzemeltetője döntheti el, hogy a NKH vizsgaállomására vagy megbízott vizsgaállomásra jelenti-e be időszakos műszaki vizsgára a járművét. Az előbbi az olcsóbb. Tehát a várakozási idő vagy egyéb szempontok figyelembevételével ki lehet választani a nekünk tetsző vizsgahelyet, de mindennél ugyanolyan eljárással, ugyanarra a vizsgáztatási technológiára számíthatunk.

Személyazonosítás

Az időszakos műszaki vizsgát tényleges bejelentése kizárólag személyesen történhet. Ekkor az ügyintéző ellenőrzi a bejelentő személyazonosságát és a központi számítógépes rendszer adataival összevetve állapítja meg, hogy az illető jogosult-e a kérdéses járművet vizsgára állítani vagy sem. Ha nem jogosult, akkor a bejelentést el sem fogadják. Nincs

gond, ha a bejelentő maga a jármű tulajdonosa, de cégautó esetében tartalmilag megfelelő meghatalmazás szükséges, amelyből a vizsgahelyi ügyintézőjének hitelt érdemlően meg kell tudni állapítani, hogy a meghatalmazott a tulajdonos képviselőjében jogszerűen jár el. Csatolni kell a cég létezését igazoló okmányt is, például 30 napnál nem régebbi cégkivonatot és az aláírási címpéldányt.

A személyazonosság megállapítása: ● Érvényes régi típusú személyi igazolvány ● Új típusú kártya személyi igazolvány és lakcímgigazolás ● Útlevel és lakcímgigazolás ● Kártya vezetői engedély és lakcímgigazolás.

Korábban erre nem volt szükség, bárki bejelenthetett vizsgára egy járművet (ad absurdum; körözött személy lopott autót), de az NKH minden kiskaput szorosan be kíván zárni az új számítógépes vizsgáztatói rendszerrel.

Jármű-azonosítás

A személyes bejelentés alkalmával a járműre vonatkozó iratokat is be kell mutatni, amelyek adatait az ügyintéző ellenőrzi a központi adatbázisból. Ha eltérés mutatkozik, itt megakad az ügy, az adatokat rendezni kell az okmányirodában.

Ha minden rendben, akkor az ügyintéző számítógépen kitölti a bejelentkezési dokumentumot, kinyomtatja, amit a bejelentő személynek alá kell írnia. Ne siessünk az aláírással! Előbb gondosan ellenőrizzünk minden beírt adatot, mert a legkisebb eltérés is később valamilyen bonyodalmat okozhat. Mondjuk egy közúti ellenőrzésen. Az aláírással elindul egy közigazgatási eljárás.

Mi mennyi?

Az időszakos műszaki vizsgának díja, sőt bizonyos esetekben pótdíja is van. Ezeket előre be kell fizetni, mert a vonatkozó törvény szerint állami szerv nem hitelezhet meg egy közigazgatási eljárást. A díjak mértékéről érdemes még a bejelentés előtt tájékozódni.

A műszer számítógéppel van összekapcsolva

A számítógépes vizsgát már nem lehet manipulálni

Várakozási idő

Ez háromféle lehet.

● **Várakozási idő a vizsga időpontjáig.** Nem okos dolog a forgalmi engedély lejárata napján bejelenteni a járművet, bár ekkor még a kapott igazolás a vizsga napjáig forgalmi engedélynek minősül, közlekedhetünk vele a vizsga napjáig. De ha a bejelentés a lejárata napja után történt, akkor az értesítés a vizsgahelyre történő közlekedéshez egy alkalomra szóló forgalmi engedélyt helyettesít. Ezért érdemes idejében megtenni a bejelentést.

● **Várakozás a vizsga napján.**

Ebben az évben két ízben is tapasztalható volt a várakozási idők hosszabbodása. Az NKH-tól kapott információk szerint 2007. május 1. után a korábbi vizsgáztatási rendszerről való átállás a számítógépes rendszerre, majd szeptember 5-én, 6-án az ország több területét érintő hosszabb áramszünetek okoztak fennakadást.

● **A vizsga átfutási ideje.** Idei, új fogalom az integrált vizsgát bevezetése. Ezt azon a gépjárművön végzik el, amelyik még nem esett át eredetiségvizsgálaton. Technológiájában tartalmaz olyan hasonló elemet, mint az eredetiségvizsgálat, de azt nem helyettesíti. Célja, hogy a központi nyilvántartásba csak közhiteles adatokkal rendelkező jármű kerüljön be. Elvégzése 15-18 perc, ennyivel hosszabbodik a vizsga egy jármű esetében.

Az időszakos műszaki vizsga

Erről szólnánk a legkevesebbet, hiszen a vizsgabiztosok tudják, mit kell tenniük, nekünk csak az utasításait kell követnünk. A vizsgát egy speciális szoftver vezényli, és a vizsgabiztosok

tulajdonképpen a „Műszaki KRESZ” előírásait ellenőrzik. Ritka esetben személyes döntést is hozhatnak, például egy szélvédősérülés esetében. A fő szabály, hogy a repedés, a kagylóbélyeg ne legyen a látótérben. Ilyen esetben írásban kell indokolniuk a döntésüket. Van rá szervezet az NKH-n belül, amelyik a vizsgabiztosok (külső és belső egyaránt) munkáját ellenőrzi.

A vizsga után a vizsgabiztos jogköre:

● A forgalmi engedélyt a rendeletben megadott határidőig érvényesíti ● A jármű „korlátozással alkalmas” minősítést kap (2 hónap), és a hibák kijavítását követően a jármű ismételt bemutatása szükséges ● A forgalmi engedélyt – ha a jármű közúti forgalomban való részvételre közvetlen bal- és jobb oldali ütközéssel jár – az NKH Regionális Igazgatósága nevében érvényteleníti, és a rendszámtáblán lévő érvényesítő címkét eltávolítja.

Ha bármi okból a járművet a lejárta határideje előtt műszaki vizsgára kell állítani (vizsgára utasítás, átalakítás), minden esetben teljes műszaki vizsgát fognak a járművön végezni, de ettől az időponttól fogják újra meghosszabbítani a megfelelő forgalmi engedélyt. Ha korábban az két év volt, innen indul újra a két év.

Jogorvoslat

Mint minden közigazgatási eljárásban, az időszakos műszaki vizsgáztatásban is van jogorvoslati lehetőség. A vizsga eredményét meg lehet fellebbezni az NKH Másodfokú Döntési Főosztályánál. Ha ez sem vezet eredményre, akkor a bíróság dönthet a vitás ügyben.

Tóth I. G.